

Előz. díj helyben:	
Egész évre	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre	2 frt
Vidékre 1 frittal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAS, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII-ik kör, Virág-
uta, 337-ik házszám.
Ugy a kéziratok,
mint a hirdetések
ott vétetnek fel.
„Nyilttér” sora 15 kr.
Kisebb hirdetéseknel
minden szó után 5
kr. és a kincstári ille-
ték számítottatik.

Lesz-e bácsmegeyi szinikerület ?

Nem lesz, nem is kell.

Az utolsó kísérlet most vasárnap akadt zátonyra, még pedig olyanra, hogy abból semmiféle hatalom nem rántja ki.

A régóta hirdetett, többször elhalasztott gyűlés végre megtartatott.

Az eredmény semmi.

Több mint 2 óra hosszán át tanácskoztak az érdekeltek és az eredmény az lett, hogy megalakult volna Szabadka, Baja és Zombor városokból álló egy szövetség, ha a másik két városi küldött birt volna meghatalmazással arra, hogy törvényhatósága nevében egyezkedjék.

Zombor ajánlt 1000 frt, Baja 500 frt, Szabadka pedig 2060 frt subventiót. Szabadka ezenfelül kötelezte magát arra, hogy ingyen színházat, ingyen fűtést és ingyen világítást ad a társulatnak.

Szabadka áldozatkészsége ellenében Zombor és Baja követelte, hogy október—november hóban Zomborban, márczius és áprilisban pedig Baján legyen a szintársulat. Szabadkának meg-

maradt volna december, január és februárius.

Most 3 havi színészetért a különben is szép szabadkai bérlet mellett még a törvényhatóság is dobjon ki körülbelül 4000 frtot évente, akkor amikor október és novembert el kell vesztetnie, ennek nincs semmi értelme.

Hiszen okos emberek lehetnek a zomboriak is és a bajaiak is, de hogy áldozatkészek is lennének a színügy érdekében, ezt nem tapasztaltuk, de nagyon is bölcssek abban, hogy városunkban a maguk előnyére balekot fogjanak.

A két város adna összesen 1500 frtot és követelne egy olyan szintársulatot, amelynek havi költségvetése meghaladná az 5000 frtot.

Öt ezer forint!

Hát kérjük akár Baja, akár Zombor színháza képes-e egy hónap alatt 5000 frtot betereíteni.

Erre egyik se képes.

Vajjon azt gondolják a szomszéd városok, hogy Szabadka költségén élvezhetnek olyan szintársulatot, amilyen Magyarország összes vidéki társulatai között első helyen álland ?

Erről kár álmodniok.

Ha Szabadka 40 esztendőn keresztül nem szorult a szomszédokra, szegyen volna azokra szorulni, akik Szabadka pénzén óhajtanának, Szabadka közönsége hátrányára, előkelő szintársulatot látni városukban. Ha 40 évig fenntartottuk színházunkat, fenn tudjuk mi azt tartani továbbra is és ha tudunk eddig adni 2000 frtot, tudunk mi fizetni négyezret is.

És meg is adjuk.

Ha Temesvár, Pozsony és más magyarországi város képes 10000 frtos subventiókat kifizetni, akkor Szabadka — mely maga egy kis vármegyével vetekszik — 4000 frtot könnyen kifizethet.

Megmondtuk mi e lapok hasábjain, hogy az a bácsmegeyi szinikerület eszméje nem egyéb a semminél. Minden város Szabadka rovására szeretné a kerületet megalkotni, amikor Szabadka többszörös áldozatot hoz, akkor a mi testvérvárosaink elvinnék előlünk potomon néhány száz forintért a szini évad legzebb napjait.

Ezt mi nem tesszük meg.

Mi hisszük, hogy Szabadka város

TÁRCZA.

Humor a halálban.

Irta: ky ?

Az ókor klasszikus népe nem félt a haláltól; azt a természeti élet rendes befejezésének tudta. A sirok fölébe olajfákat ültetett — a béke jelképeit. A halált az álom testvéreinek nevezte.

A keresztény ember is megváltást lát a halálban; a sir egy boldogabb lét ajtaja neki.

Csak így érthető egy jól táplált kapuczinus naivul hangzó imája: „Uram nem vagyok méltó, hogy meghaljak.”

Vagy talán Achillel tartott; kit szintén a halál félelme gyötört, mikor így kiáltott fel: „inkább lennék koldus az élők között, mint király a holtak országában.”

Don Quichote halálos ágyán homlokára ütött: „most látom be, hogy a kóbor lovagélet ostobaság.”

Lord Russel, kit III. Károly lefejeztetett a vérpadon átadta óráját Burnetnak: „nincs szükségem időjelzőre a más világon.”

Hume, ki mély bölcselmmel a humort

egyesíté, halálos ágyán maga rendezte halotti torát és humorizált barátaival.

A cascogni harcoshnak egy jókora golyó furdott fejébe, haldokolva mormogott: „azt előre tudtam, hogy ólmot kell bevennem de ekkora dosisra nem voltam elkészülve.”

Frank híres orvosnak halálos ágya fölött nyolcz orvos konzultált; mosolygva mondá nekik: ha a ti komoly tanácskozó arcotokat nézem önkéntelenül eszembe jut az a vértés francia katona, kinek a vagrami csatamezőn egyszerre nyolcz golyó furdott testébe: „ejnye mondá, nem is tudtam, hogy nyolcz golyó képes csak egy francia katonát leteríteni.”

Kaunitz, a nagy államférfiu szivesen olvasta Moliert és Voltairt, de soha sem látta senki mosolyogni. A halál szót meg pláne nem szabad volt előtte említeni. Midőn József császár meghalt, különös fogással kellett ezt Kaunitz tudomására hozni. Egy testőr egy csomagban visszahozta Kaunitz iratait, a melyeket legutóbb adott be a császárhoz aláírás végett: „miniszter ur! a császár többé nem fog aláírni.”

Midőn Kaunitz legkedvesb fia meghalt,

a nagy csapást úgy adták tudtára, hogy egy szolgálóval szónéklül beküldték gyászruháját.

II. Katalin cárnő nem túrt magán, vagy környezetében semmi fekete színt; a halottas menetektől irtózott és semmit sem volt szabad előtte említeni, a mi őt a halálra emlékeztette.

Igazi akasztófa-humor szólt abból az elítélthől, a ki, midőn a bitófához vitték, odaszólt a siető papoknak: „mit siettek, nélkülem ugy sem lehet meg az ünnepély.”

A legtöbb fejedelemnek még a halálát is megnehezítik, keserítik. Egész sereg nézője akad s a hiúság még a halálban is komikussá teszi.

Diderot halálos ágyán bocsánatot kért a virrasztóktól, ha netán torzképeket vágna a halál fájdalma között.

Nagy Frigyes megkímélte magát az ityesmitől. Ő egyedül üldögélt végső napjában sansonci-i nyaralójának küszöbén, simogatta kutyáját és sűtkézelt a napon, melynek világát nem látta aztán soha többé. Utolsó perczben két szolga sietett hozzá. Ezek még hallhatták végső szavát: „cela vabien la montagne est passée.”

törvényhatósága nem szorult arra, hogy Zombor és Baja évi 1500 frttal kiegészítse, mi hisszük, hogy a mi törvényhatóságunk nem fog szintársulata részére könyöradományt koldulni, egyik bácsmezei várostól sem, mi hisszük, hogy törvényhatóságunk, ha már megtörtént szükkeblőség és visszavonás után azt fogja odakiáltani Bácsmezei összes hatóságainak: „akartunk veletek, teszünk nélkületek“!

És Szabadka színészete azért állni fog, Szabadka színészete az ország első helyen álland, mert Szabadka még mindig elég gazdag arra, hogy költségvetésében — ha kell — évi 10,000 frt sem fog rést ütni!

De bármint is álljon a dolog, annyit tény, hogy úgy anint arra utalva nincs városunk, hogy a szomszéd városok kiegészítsék színügyünket — arra nem lesz alkalmas, hogy nevetséges uton beleugorják a szomszéd városok önző akaratába.

A Bács-Bodrogmezei szinikerület ügyében ma délelőtt tartatott meg a tanácskozó de nem határozatképes konferencia, melyre azonban csak Zombor és Baja küldte el képviselőit, de a kerület megalkotása így is létesült és általa egy régi óhaj valósult meg. Jelen volt Bényey István a színészeti központi irodaigazgatója is.

A gyűlésről egész részletesen jövő számunkban fogunk szólni, valamint egész terjedelmében közöljük majd Sziemenburger Károly előadónak javaslatát melynek főbb pontjai:

1. Szabadka, Zombor, Baja, Kanizsa, Ujvidék alakuljon kerületté;
2. Szinügyi bizottságok alakítása minden városban a színészet ügyét felkarolni;
3. A színészetet subventióval emelni;
4. Kellő és megfelelő díjnélküli színház-

Atticus 77 éves korában betegedett meg először; de akkor súlyos beteg volt. Már terhére vált az élet. Így szólt böles nyugalommal barátaihoz: „mihi stat, alere morbum desinere cibus augit dolorem sine spe salutis.“ És csakugyan nem is evett négy napig, nehogy táplálja magát s hosszabb időt aljon a betegség erejének Negyednapra meghalt.

Sokrates így szólt barátaihoz: ném kívánom magam védelmezni. Öreg vagyok már érzem a természetes halál kezdetét, mely nekem talán csak nagy fájdalmakat hoz; igaztalan halálom, a méreg pohár pedig csak nagyobb dicsőséget szerez nekem az utókor előtt.“

I. Rudolf császárnak tudtul adták orvosai, hogy legfeljebb 4 napot él még. „Tudjátok mit szólt a császár, vigyetek el elevenen Speierig. T. i. ott volt a császári sírbolt „legalább nem messzire viztek holtan.“

Semiramis sírján a következő felirat állott; „A mely fejedelemnek pénz kell: nyissa meg síromat.“ Darius megnyitotta a sírt, de kincsek helyett a következő feliratot találta a sírban: „ha nem volnál gonosz és telhetetlen, nem bolygatnád a holtak hamvait.“

ról illetőleg szinkorról gondoskodni azon városokban, hol megfelelő helyiség nincs;

5. más szintársulatot ezen városokban nem bocsátani.

Javaslatának további részében előterjeszti hogy Szabadka 2060 frt, Zombo. 1000 frt, Baja 500, Ujvidék 500, Ó-Kanizsa 500 frt subvencióval segélyezné a szintársulatot. A javaslatot úgy általában, mint részletében hosszabb beható tárgyalás után elfogadták.

A szinikerületbe beléptek Szabadka, Zombor és Baja városok, fentartatván a jog a többi bácsmezei városoknak is csatlakozni mely városoknak mindegyike 2—2 tagot küldene ki a szinigazgató megválasztására felváltva más-más város polgármesterének elnökölete mellett, azonban ez évben miután az idő már nagyon előrehaladt Szabadka választja egyedül a szinigazgatót, kit aztán Baja és Zombor is acceptrálna.

Az 1892/3-ik év oly módon osztatott be, hogy okt. nov.-ben Zomborban, decz. január, febr. és márczius első felében Szabadkán, márczius 2-dik felében és áprilisban Baján játszának a társulat.

Viszásságok a szabadkai kereskedelmi és iparbanknál.

A szabadkai kereskedelmi- és iparbank közölte 1891-ik évi üzleti jelentését és február hó 14-ikére hívta meg részvényeseit rendes közgyűlésre.

Ebből az alkalomból az intézet kebelében fenálló némi viszásságokra óhajjuk részvényeseit figyelmeztetni. Viszássnak kell mondanunk azt az állapotot, midőn az intézet két főtisztviselője magán vállalatokkal nagy mértékben foglalkozik. Ugyanis titkára magán vállalatokba bocsátkozik, pénztárosa pedig nyílt üzletet folytat. Kényes dolog mind a kettő a mire a részvényeseket és az igazgatóságot figyelmeztetni kötelességünknek tartjuk.

Nem tudjuk, hogy az intézet alapszabályai mikép rendelkeznek e tekintetben, annyit azonban bizonyos, hogy sem a titkár sem a pénztáros állásával össze nem fér magán üzletek folytatása. A pesti hazai takarékpénztár sikkasztási esete óva inti a provinciális intézeteket is ily végzetessé válható hibák kikerülésére.

Vegyünk csak a sok közül egy eklatans példát. Tegyük fel, hogy a pénztárnok ugyis mint kereskedőnek lejár egy váltója, melyet a hitelező a kereskedelmi és iparbanknak küld beszedés végett. A pénztáros maga lévén az adós, az intézet pénzével válthatja be a váltót, mert az ily váltókat, kölömben is a pénztáros szokta beváltatni.

Viszás továbbá ama tény, hogy ez intézet titkára egy igazgatósági taggal társüzletet — téglagyárat — folytat, egy csoporttal pedig összevásárol 10—15 kis házat, jó árt ad értök, abban a reményben, hogy a vasut ki fogja bővíteni a pályaudvart és jó áron ki fogja sajátítani e hazákat. De a remény csalóka fény, a vasut más helyeket sajátít ki, vevő sem akad, jövedelmet sem hoznak a házak. Nem marad tehát más hátra mint az, hogy a két társ a váltókat beadja a bankba, a titkár pedig meg a téglagyáros igazgató tolja szekeröket.

Hogy az ily dolgok az intézet iránti bizalmat nem emelik, több mint bizonyos

Egyébként maga a titkár is igazat adott nekünk, midőn egy kereskedő hitelképességé-

ről a következő információt szolgáltatatta: „Élelmes ember, tekintve azonban, hogy többféle vállalatokba fog, ovatosságot nagyon ajánlunk.“

Jó lesz eme ovatosságot a részvényeseknek is, szem előtt tartani.

A „Fehér-kereszt“ egyesület.

A háboruk borzalmas pusztításai és különösen a tökélyesített fegyverek által várható nagy arányú sebesülések enyhítése iránt teendő intézkedések eltekintve az anyagi áldozattól, az állam erejét most már teljesen kifogják meríteni, de különösen azért, miután az általános védkötelezettség mellett tudvalevőleg az, hogy a millió emberanyag legnagyobb része fegyver alá osztatik be s csak igen kis rész katonaság jut a háboruban megsebesültek későbbi felségélyezésére.

Itt tehát magának a népnek kell segítenie.

Ezen állapot teljes aggodalommal tölté el az országok népeit és ezen aggodalom nyomása alatt lépett immár minden civilizált állam a genfi conventióba s alkotta meg az országos vereskereszt egyleteket.

Hogy miként jött létre a genfi conventio, hogy mily áldásos a vereskereszt működése és hogy miben lehet szolgáltatára annak városunk összpolgársága, arról a legrövidebb idő alatt a midőn az — „országos vörös-kereszt egylet Szabadka városi választmánya“ eddigi működéséről is beadom jelentésemet — fogok megemlékezni.

Most azonban a vörös-kereszt egylettel karöltve járó „Fehérkereszt“ egyesület pártolása iránt hívom fel e nemes város közönségét.

A „Fehér-kereszt“ egyesület Stefánia özvegy trónörökösne és kir. főhercegnő ő Fensége kezdeményezése folytán alakult, ki jelenleg is fő védasszonya az egyesületnek.

Célja az egyletnek az, hogy a szegény szülők és gyermekeik ingyenes eltartása, gondozása és orvoslása által a nagy gyermekhalandóságot lehetőleg ellensúlyozza és megmentse azokat édes hazáknak ép úgy, mint a vörös-kereszt egylet ifjainkat megmenti.

Magasztos és legnemesebb törekvés!

Olyan melyet követnünk kell és áldást hozó, mert ily ügyet szolgálni csak nemes szív képes; mint nemes a Fenséges asszony, a ki a haza gyermekei megmentésében fáradozik!

Magasztos és legnemesebb törekvés — és mégis hat évi fennállása után csak mindössze 12 fiók-egylete van az országban, azon országban, hol három éven alul 423 gyermek hal el átlag 1000-ból! Azon országban, melyben a legnagyobb magyar azért jajdult fel, hogy: „kevesen vagyunk.“

Szabadka város nemes közönsége bizonyosan megérti e szavakat, hiszen minden időben ott volt, hol népünkért tenni kellett, hol enyhíthette a fájdalmat, szerencsétlenséget, hol letörtülhette a könnyeket.

Most alkalom nyílik mindezeket gyakorolnia!

Méltóságos Tabódy József cs. és kir. kamarás, Stefánia özvegy trónörökösne, cs. és kir. főhercegné ő Fensége egyenes kívánságára, — ki szíve bánatában a haza gyermekeinek vallás- és nemzetiség különbség nélkül való meg mentésében keresi és találja legnagyobb vigasztát és örömét, — szólta fel bennünket az egyesület megalakítására.

Nem szabad tehát elzárkóznunk!

Igaz ugyan, hogy egyesületek özönével küzdünk, de ezen is segíthetünk, hiszen nőegyleteink főcélja azonos a fehérkereszt egyesületével. Miért ne tudnák a fenálló nemes egyesületek tagjai, részben egyesíteni tevékenységüket az új egyesületben s megosztani tagsági díjaikat velünk?

Mily megnyugtató érzés lenne az egyesületeinkre, melyekben az emberi elme természetéből kifolyólag nézeteltérések vannak, egy külön álló nemes cselekedetben egyesülni.

És megtehetnék könnyen miután a „Fehér kereszt“ egyesület tagsági díja évenként csak 1 frt.

Megtehetik könnyen, hiszen a „Fehérkereszt“ egyesület vallás és nemzetiség különbség nélkül csak egy célra törekszik: segíteni a szerencsétleneken!

Megtehetik anélkül, hogy egyesületeik megrendülnének, mindössze is 1 frittal fizetnének kevesebbet egyesületüknél, azon forinttal; melyet most is oly célra adnak ki minden rendszer nélkül mint ki ad a „Fehér kereszt“ egyesület majdan ő általuk rendszeresen.

Azok pedig kik nem tagjai valamely egyesületnek a jótékonyság terén nemesebben alig cselekedhetnek, mint ha a Fehérkereszt és Vöröskereszt egyesületet pártolják, 2 frt évi díjért a két leghumanistikusabb egyesületnek lesznek tagjai.

Gyűjtőivek a minden jóért lelkesülő s jótékonyságáról ismert Vojnich szemző József urnó ő nagyságánál kaphatók.

A mélyen tisztelt gyűjtők ha belefáradnak a kezdeményezés nehézségébe, önérzetük mellett gondoljanak Tabódy szerint az „Ember tragoediájá“-ra és jusson eszükbe, hogy: Ádámot a kétségbeeséstől megóvta Éva anyasága; mert feltalálta a lét és küzdelem célját: a gyermekben.

Szabadkán, 1892. évi febr. 6.

A „Fehér kereszt“ egyesület nevében:

Szigethy József.

vár. tanácsnok mint e. megbízott.

Közzgazd., ipar, kereskedelem.

A szegedi kereskedelmi- és iparkamara 1892. évi február hó 10-ikén (szerdán) d. u. 4 és fél órakor teljes ülést tart, a következő tárgysorozattal: A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. — Elnöki jelentések. — Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. — Interpellációk és indítványok. — A kamara részvételek kifejezése Lillin Károly elnök elhunytá fölé. — A kereskedelemügyi miniszter ur 2705. számú leirata a Philippopolis mezőgazdasági- és ipari kiállítás ügyében. — A kamara 1891-ik évi zárszámadásainak

e'öterjesztése (A számvizsgáló bizottság jelentésével). — Az osztrák-magyar monarchia kereskedelmi utazói egyesületének kérése vasuti kedvezményekért benyújtott folyamodása támogatásáért. (A kereskedelmi osztály javaslatával). — A brassói kamara átirata a kereskedelemügyi miniszterhez intézett azon fölterjesztésének pártolásáért, hogy az órákkal és ékszerekkel utazók, csak a szakmabeli kereskedőkkel és iparosokkal köthessenek üzleteket. — Ezzel kapcsolatban az újvidéki ékszerárusok, aranyművesek és óráskészítők irányú kérelme). A kereskedelmi osztály javaslatával). — A szegedi ötvösök, ékszerészek és óráskészítők kérése a kereskedelemügyi miniszter urhoz szóló folyamodásuk fölterjesztéséért, melyben oly irányú rendelkezéseket kérnek, hogy a magánzálogház tulajdonosok ékszer-kereskedést ne üzhessenek. (A kereskedelmi osztály javaslatával). A szegedi rakár-szövetkezeti értekezletre. (Az iparosztály javaslatával). — König József szegi cognagyáros folyamodása állami kedvezményekért. (Az állami kedvezményeket véleményező bizottság javaslatával). — Kamarai elnök-választás.

Irodalom, művészet.

Színház. Szombaton szépen látogatott ház előtt a „Madarász“ került színre egy kis változtatással a szereplőkösztásban. Mariát Ruzsinszky Ilona adta, ami mindenképen csak a darab előnyére vált. Az előadásról magáról, csak ismétlésekbe kellene bocsátkoznunk, ha arról újból referálni akarnánk.

Vasárnap ugyancsak eléggé látogatott ház előtt a „Rokkant huszár“ került színre, egy eléggé sikerült hangverseny kíséretében. A szereplők közül Rónainé, Gyurman Alice és Pálffy Nina váltak ki. Az előadás javarésze a hangverseny képezte. A legsikerültebb az énekek közül kétségbevonhatatlanul Ruzsinszky Ilona éneke volt aki a nagy áriát véges-végig kitűnően és rendkívüli sikerrel énekelte. Juhász Ilonka énekét is megtapsolta a közönség. Kállay Lujza éneke kellő tetszést aratott, és a közönség a már jól ismert „Örök Róbert“ nagy áriáját örömmel hallgatta a csinos megjelenésű énekesnőtől.

*

Az előzetesen meghirdetett „Ember tragoediájára“ igazán kíváncsiak vagyunk. Anynyi tény, hogy vállalkozási szellem kellett e darab elővételéhez. Csak örülni fogunk, ha a siker még csak középszerű is lesz.

*

„A helybéli fiatal író“ Solyom Soma (vulgo Schönstein Számi) most három hét mulva jött rá, hogy a lapunkban és a „Szabadkai Hírlap“-ban rásütött plágium ellen védekezzen. Az egész irodalmi lopást a saját véletlenek tulajdonítja s kifundálja, hogy Bekket is lopta a darabját egy harmadiktól. Hát bizony mi Solyom Somával nem polemizálunk, mert habár cikke — melyet behozott lapunk szerkesztőjéhez is, — elég ügyetlen ahhoz, hogy esetleg 3 hét alatt ő is megírhatta volna, mindazonáltal biztos tudomásunk van arról, hogy ezt a cikkelyt is úgy „szerezte“ kéz alatt egy ideceppent hirneves helybelivé lett „írótól“. Került pedig készpénzben ez a cikk 3 frt 50 krba, továbbá egy uzsonnába és 3 cigarettába, — higgye el azonban a Solyom, hogy ennyit sem ér. Ezek után ismétellen kijelentjük, hogy mi

ilyenekkel nem állunk irodalmi uton szóba, ha pedig valaki meg akar győződni arról, hogy a Solyom valóban csaklizta az „Életmentő“ című darabot, úgy erre szívesen adunk alkalmat.

HIREK.

A szabadkai kereskedő ifjak társulata által f. hó 7-én tartott tánczvigalom, ugy anyagilag, mint erkölcsileg a lehető legfényesebben sikerült. A bál lefolyásáról legközelebb bővebben referálunk. Egyelőre csak egy újítást említenek föl, amit a kereskedő ifjak — nagyon helyesen — behoztak. Ugyanis az eddig nagy költség- és fényűzéssel járt tánczrendek helyett, egyszerű tánczrendet egy-egy csinos csokrocskával lepték meg minden egyes tánczosnót. Jelenvolt urhölgyek: Asszonyok: Taussig Vilmosné, Kunetz Albertné, Kunetz Ignátné, Roth Józsefné, Aubermanné, Lichteckert Károlyné, Löwy M. L-né, Viener Lipótné, Mayer Józsefné, Vallersteinné, Neuhaus Mórné, Gerber Rudolfné, Schwartz Dánielné, Páris Pálné, Gonda Lajosné, Krausz Gézáné, Hoffman Ferenczné, Neuhaus Adolfné, Sugár Manóné, Buchwald Lázárné, Pirnitzer Vilmosné, Teltsch Mórné, Löwy Simonné, Schlesinger Sándorné, Baron Frigyesné, Derner Józsefné, Frank Miksáné, Singer Antalné, Miskolczy Istvánné, ifj. Geiger Miksánné, Kass Antónia, Vécseyné, Weisz Zsigmondné, Sonnenbergné, Roznófszky Józsefné, Turbókné, Demerné (Szeged), Lórenczné. Leányok: Lórencz Gizella, Turbók-nővérek, Szalay-nővérek, Flaschl Róza, Berger Piroška, Horovitz Rozika, Schwab Regina, Vallerstein Jesti, Reiner-nővérek, Majjer Etel, Ruzsinszky Ilona, Schlesinger Nelli, Koch Irén, Löwy Katicza, Volf Ida, Teltsch Ilona, Hubert-nővérek, Fleischer Hermin (Zsablya), Neuhaus Janka, Hubatsek Teréz, Pacher Piroška, Kriszahber Ilonka, Szalay Julia, Popper Flóra, Kiss Ilonka, Grünfeld-nővérek, Wiener Jolánka, Klein Bella, Klein Teréz, Löwy Irén, Buchwald Etel, Zeszler Matild.

Csantavér község közönsége az, a mely sokba belekezd és keveset fejez be. Még tavaly indult meg a csantavéri kereskedők között egy igen figyelemre méltó mozgalom t. i. a sürgönynek ez a kereskedelmet és ipart illetőleg teljesen nélkülözhetetlen eszköznek a községbe való bevitele végett. E mozgalom hosszu vajudás után — mint levelezők írja — csak most ért valami eredményhez. Alig fejezték be teljesen a sürgöny felállítását, — szükséges összeg egybegyűjtését, már egy újabb mozgalmat indítottak egy beteg-segélyező-egyesület megalakulására, a mely, mint előre látszik, hamarabb ér szerencsés eredményhez, mint a sürgöny. — A csantavéri egyenlőségi olvasókör e hó 16-án saját könyvtára javára bált rendez.

Az influenza még mindig nem szűnt meg városunkban. E gonosz betegség ellen Schelegián temesvári plébános a következőket ajánlja: Mindenekelőtt az influenzabeteg gyomra a szokásos háziszerekkel kitisztítandó. Azután egy citrom héjastól összevagdala egy fél liter vízben megfőzendő; héjastól azért, mert nem a citrom belseje a gyógyszer, hanem a citromhéjban levő aetherikus olaj. Ezt a folyadékot három vagy több részben egy nap alatt gurgulázva meg kell inni. Az influenzával járó forroláz ennek folytán azonnal megszűnik. Külsőleg a következő orvosság használandó: két krajczárért fenyőmag

(Juniperus communis) vásárlandó. A fenyőmagokat jól össze kell törni, 3 deczi eczetben megfőzni, keresztül szűrni és a folyadékkal massageokat csinálni az egész testen. Este egy törülköző bemártandó a fenyőmagos eczetbe azután jól kifacsarandó és a beteg nyakára és talpára alkalmazandó. Reggelre a főfájás elmúlik és a köhögés megszűnik. Ahol fenyőmag (juniperus) nincs, ott fenyőfa-levelek is használhatók. Óvakodni kell azonban, nehogy a közönséges juniperus összetévesztessék a juniperus sabinával, mely mérges és csakis orvosi rendelésre használható. A betegszoza naponkint többször szellőztendő. A szellőztetés ideje alatt a beteg jól betakarandó. Ajánlatos, hogy a beteg napközben 10—15 fenyőmagot elrágjon és olaját lenyelje. Ugyanez ajánlandó az egészségeseknek is, kik kik az influenzás betegekkel érintkeznek, mert ez megóvjá őket a megfertőztetéstől. A betegnek a következő ételek nyújthatók: marhahusleves, kőménymagleves, csirkeleves, becsinált hus (a dísznóhus kivételével), hüvelyes vetemények a hüvelytől keresztülszűrve. Zstros ételektől óvakodjék a beteg. Szeszas italokat nem szabad inni a betegnek, még cognacot sem. De ha a beteg mégis inni óhajt, igyék borovicskát vagy citromleves bort, esetleg théát. Jó a giesshübli, továbbá a murányi, vagy fibisi savanyu víz is. Kivánatos volna, ha Schelegián plébános gyógy módjához az orvosok is hozzászólnának.

Hogy zálogolták meg az adóvégrehajtót. Egy városi végrehajtó — hogy hol, azt nem áruljuk el — a napokban beállított egy koresmároshoz, hogy nála egy pár forint adótartozásért zálogoljon. Mielőtt azonban hivatalos foglalkozásához tényleg hozzá kezdett volna, egy üveg bort kért s mellé ülte, kezdte szomjúságát oltogatni. Ezalatt Izraelita polgártársunk kerekét old s közel lévén az adószedő hivatal pár percz alatt nyugtával jő vissza. Mikor buzgó végrehajtónk hivatalos funkcióját végezni akarná, elébe tartja a nyugtát s így szól; az adó-tartozás ki van fizetve s így a zálogolás elmarad. Ekkor emberünk mint a ki jól végezte dolgát, távozni készül, de a koczka fordul s a koresmároshól lesz a zálogoló s mint ilyen, követeli itala árát, vagy pedig megfelelő zálogadást. Ekkor végrehajtónk — mivel a jelen voltak közt senki sem akadt, ki őt 20 kr. erejéig kölcsönben részesítse, s mivel 20 kr-ért a társaihoz küldött csendkatona is üres marékka jött vissza — megfelelő zálog hátrahagyása mellett eltávozott. — Ő akart zálogolni s őt zálogolták meg.

CSARNOK.

Az első lovagolás.

(Vége.)

Felültünk és mentünk, azaz hogy lovagoltunk ki a mezőre a szorgalmaskodó munkásokhoz, Józsi bácsi az egész uton biztatott hogy ne féljek, mert bizony meglátszott rajtam a lámpaláz, vagy mint akkor mondtam, szurkoltam rettenetesen. Elmondta Józsi bácsi hogy a szürke, mely most már nyugalomban van, legjámborabb zabpusztítója s csak olykor olykor — mint most is — használja; nincs tehát mitől félni. Használt a biztatás, keztem egyenesen ülni a nyeregben, a mi nem oly könnyű, mint gondolnátok.

Az országról bekanyarodtunk egy dűlőutra s Lajcsi mutatni akarván, hogy ő

már mily biztosan ül meg a lovat, megsarkantyuzta derését s előbb ügetve, aztán vágatva neki iramodott a göröngyös dűlőutnak. Apja bizonyosan féltette, mert utána kiáltott de hasztalan, Lajcsi már messze járt. Józsi bácsi ekkor oda szólt nekem, hogy csak cammogjak lassan utánna s előre vágatott.

Hiszen czammogtam volna én azután, ha a szürke is úgy akarta volna. Csakhogy ez megállt s bizonyára megelégtelve a reggeli sétát, megfordult s kezdett ügetni hazafelé. Próbálgattam visszatéríteni, vagy legalább megállapítani, de csakhamar beláttam, hogy hasztalan minden erőlködésem és elkezdtem pityeregni. Azonban könnyeimet is elpotyogtattam és a szürke még sem állt meg és én újból elkezdtem ránczizálni a kantárszárát, a minek az lett az eredménye, hogy a szürke kiérve az országról a faluval ellenkező irányba fordult.

Kezdtém remegni, mert nem tudtam, hová fog a szürke vinni; s remegésemben elgondoltam; milyen jó volna lent állni a biztos földön, igen ám, de hogy szálljak le, mikor a szürke föltartóztatlanul üget előre? Csak legalább egy-két pillanatra állna meg, én bizony leugornék róla s aztán mehetne tőlem a merre kedve tartja.

Közeledtünk a hidhoz, mely a folyón, hova fürdeni jártunk, vizt át. E hidba vettem minden szabadulási reményemet, azt hittem, hogy a rossz hidon csak megállítom a szürkét s aztán leugrom. De másképp rendelkezett a végzet. A szürke a hid előtt fél balra kanyarodott s egyet nyerítve a folyónak tartott. Most segítetek nagy istenek! Rémületemben eleresztettem a kantárt s görcsösen kapaszkodtam a nyeregbe. A szürke bement a vízbe. Mi lesz velem? Eleresztettem a kenyeit is s fölhúztam a lábaimat, mint birtam úgy hogy inkább feküdtem már, mint ültem. Megállt a szürke s nagy fejét leeresztve ivott és ivott, bizony nem tudom meddig, mert szememet behunyva egy tizenhárom próbás török fatalizmusával vártam a történetendőket. Végre megmozdult a nagy állat s egyik első lábával elkezdett kaparni, Soha még egy nem vaczogott a fogam mint akkor. Ha most a szürke lefekszik a vízbe, mi lesz velem? Bizonyára itt patkolok el, vagyis jobban mondva itt fogok elsülyedni. Annyira megrémített e gondolat, hogy még sirni sem tudtam. Bizony úgy volt, hiába mosolyogtok, át kell élni az ilyen rémületet, hogy az embernek fogalma legyen róla.

De megjött szabadulásom percze, a szürke tele szívta magát vízzel, a maga jószántából kiment a partra vissza az országról. Kezdtém visszanyerni bátorságomat s a kiállott félelmet megboszulandó, jót húztam a szürkére a kezemben lévő vesszővel.

Ekkor a hü állat
Neki busul, vágat,
Vesztett haragjába
Szikrákat hány lába.
A szélvész sem érte utol,
Ki is ment tán a világból.

Én legalább úgy gondoltam, hogy az operenciás tengerek végtelen végéig sem áll meg a jámbor szürke, mikor sóhajtozva néztem utána, miként tűnik el a palái által támasztott porfelhőben.

Utána néztem, mondom, mert hát — tetszik tudni — megváltam tőle, vagyis inkább ő vált meg tőlem. Hogy miképen, annak a jó isten a megmondhatója, csak annyit tudok, hogy az országról porában heverve potyogtattam a válás keserű könyeit, mikor Józsi bácsi visszahozta a szürkét

Porosan, piszkosan és nagy busan tértem haza, honnan reggel oly büszkeséggel távoztam s már most azt határoztam, hogy soha, de soha huszár nem leszek.

És még's az lettem.

Borozó.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

404. sz. 1891.

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a b.-almási kir. járásbíróság 1891. évi 3858. sz. végzése következtében dr. Schaffer Mór által képviselt Krahl József javára Malagurszki Bertalan és neje ellen 200 frt s jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 609 frtra becsült malomkövek, csövek, gőzcséplőből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Melá árverésnek a b.-almási kir. jbiróságok 4461. 1891. számú végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1891. évi október hó 1 napjától járó 6-os kamatai és eddig összesen 54 frt 35 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Almáson alperesek lakásán leendő eszközzésére 1892. február hó 12-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. 180. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legrobbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt B.-Almáson 1892. január hó 26.

Pollhamer
kir. bir. végrehajtó.

795. sz. 1891.

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíróság 1891. évi 10367 számú végzése következtében dr. Blau Géza által képviselt Storek Károly utódai javára Löw Miksa ellen 50 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 417 frt 50 krba becsült különféle férfi alsó ingek, összes bolti-állványok, áru asztalok, és egyéb felszerelvények, egy egy hármastűzmentes vasszekrényből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szabadkai kir. jbiróságok 12049. 1891. sz. végzése folytán 50 frt tőkekövetelés erejéig alperes üzlethelyiségében leendő eszközzésére 1892 február 12. napjának d. u. 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legrobbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szabadkán, 1892. január hó 30.

Csernyus
kir. jbirósági végrehajtó.